

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/84/2016
Identifikačné číslo spisu: 6110011036
Dátum vydania rozhodnutia: 20.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6110011036.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 20. decembra 2016 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. Y. a spol. pre obzvlášť závažný zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. d/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného M. M. (N.) podanom prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. augusta 2015, sp. zn. 2 To 56/2015, podľa § 381 Tr. por., takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného M. M. (N.) sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 13. septembra 2013, sp. zn. 1 T 96/2010, okrem iných bol aj obvinený M. M. (N.) uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. d/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

v úmysle získať finančnú výhodu, na území Slovenskej republiky pôsobia vzájomne voľne kooperujúce organizované skupiny prevádzachov (medzi ktorých patrí skupina obvinených T. Y. a spol.) s presne určenou del'bou práce určenými úlohami jednotlivých členov, ktoré v súčinnosti so skupinami v zahraničí organizovali pre osoby najmä z Indie, Bangladéša, Srí Lanky, Pakistanu a iných národností, ich nedovolené prekročenie územia Slovenskej republiky z Ukrajiny a Maďarskej republiky, následne ich nechávali zadržať polícií Slovenskej republiky ako žiadateľov o azyl, alebo ukrývali na rôznych miestach v tzv. skladoch, tu utečencov oslovovali jednotliví členovia skupín tzv. kontraktori, ovládajúci jazyk príslušnej komunity, ktorí dohodli s migrantom za prevoz do cieľovej krajiny sumu v priemere od 600 do 1 400 USD, následne hlavný predstaviteľ skupiny organizoval prevoz migrantov motorovými vozidlami s vodičmi slovenskej národnosti alebo prostriedkami hromadnej dopravy z územia Slovenskej republiky do cieľových krajín, najmä do Talianska, Anglicka, Nemecka, následne na mená vopred určených členov skupiny prichádzali platby za vykonaný prevoz cez bankové inštitúcie (VÚB, Tatra Banka, Slovenská pošta) prostredníctvom bankovej služby Western Union, kde následne boli peniaze rozdeľované

jednotlivým členom, ktorí sa na realizácii prevozu zúčastňovali, pričom voľná kooperácia spočívala v poskytovaní služieb vlastného kontraktora druhej skupine, v posunutí migrantov inej skupine za určitý poplatok ako aj poskytnutie voľných miest vo vlastnom sklade druhej skupine a poskytovanie vodičov v prípadoch, keď druhá skupina nemala vodiča k dispozícii, takým spôsobom

obžalovaní 12/ N. Y., 14/ M. M., 13/ H. G., 15/ C. S., 18/ W. I., 20/ N. D., 16/ W. M., 22/ N. H., 22/ N. W.

v bode 8/

- N. Y. a M. M., zorganizovali skupinu s presne určenou deľbou práce a určenými úlohami jednotlivých členov, kde v súčinnosti s osobou M. H. a Y., pôsobiacim na území Ukrajiny a do 24. novembra 2008 aj v súčinnosti s I. Y. (stíhaný samostatne pod č. ČVS: UHCP-163/OVZTC-2007) zabezpečovali prechod nelegálnych migrantov, prevažne národnosti indickej, pakistanskej, arabskej, cez ukrajinsko-slovenské hranice, následne migrantov nechávali zadržať políciou Slovenskej republiky ako žiadateľov o azyl, alebo priamo zabezpečovali ich prepravu nákladným autom na odpočívadlo Zeleneč, pri Trnave, z kadiaľ ich, už podľa národností, prevážali do skladov, takým spôsobom, že N. Y. o mieste informoval C. S., ktorý následne zabezpečil vodičov W. I., Y. D., N. H., ktorí na osobných motorových vozidlách, prevážali migrantov do bytu na Stavbárskej ulici č. XXXX/XX v Bratislave majiteľa W. M., kde obslužné práce pri imigrantoch vykonával N. W., do bytu na ulici I. D. v obci Lehnice a minimálne v jednom prípade taktiež do bytu na ulici Kopčianskej č. XXXX/XX v Bratislave - Petržalke, majiteľky N. D., ktorá im zabezpečovala aj stravovanie, v ktorých migrantov oslovovali kontraktori, medzi nimi aj H. G., pracujúci v skupine od mesiaca novembra 2008 do 10. marca 2009, kde po úspešne dohodnutom kontrakte, N. Y. a M. M. zabezpečili prevoz najmenej 88 nelegálnych migrantov do cieľovej krajiny Talianska motorovými vozidlami s vodičmi W. I., N. H., a vodičmi doteraz nezistenej totožnosti, za čo získali sumu 52 800 USD, čo je 38 626 Eur (pri priemernom kurze 1 USD=24,713 Sk a konverznom kurze 1 Eur=33,781 Sk v roku 2007).

Za to bol M. M. (N.) odsúdený podľa § 355 ods. 4, § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c/, § 46 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov. Podľa § 48 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 písm. a/, písm. b/ písm. c/ Tr. zák. bol mu uložený ochranný dohľad v trvaní 1 rok.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 13. augusta 2015, sp. zn. 2 To 56/2015, podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie aj obvinenému M. M..

Uznesenie krajského súdu napadol 27. októbra 2015 dovolaním z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. i/ Tr. por. obvinený M. M. prostredníctvom obhajcu JUDr. Vladimíra Varinského. Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. por. sú naplnené tým, že z trestného činu tak, ako je tento popísaný a právne posúdený v napadnutom rozhodnutí, sa v žiadnom prípade necíti byť vinným a s rozhodnutiami prvostupňového a druhostupňového súdu nesúhlasí. V súvislosti s právom na obhajobu obsiahlo poukázal na ustanovenia Trestného poriadku, Ústavu Slovenskej republiky, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Následne poukázal na vykonané dôkazy pred prvostupňovým súdom, z nich vyplývajúce rozpory, s ktorými sa súd nevysporiadal zákonným spôsobom, vychádzal predovšetkým z výpovedí svedka O. Q., obžalovaného N. Y., výstupov informačno-technických prostriedkov a tabuľky ZOI, odmietol jeho návrhy na doplnenie dokazovania - konfrontáciu s obžalovaným N. Y., k výpovediam obžalovaných a svedkov, ktoré boli v jeho prospech neprihliadal a napriek tomu ustálil skutkové závery, ktoré premietol do právnej kvalifikácie.

Rozpor vidí aj v tom, že iný skutok je uvedený v uznesení o vznesení obvinenia a iný v obžalobe pod bodom 8/, čím je narušená skutková totožnosť. Rozhodnutia konajúce súdy neodôvodnili v súlade s ustanovením § 163 ods. 3 Tr. por.

Preštudovanie spisu 19. mája 2010 bolo vykonané v jeho neprítomnosti, lebo bol vyhostený 2. februára 2010 do Rakúska, kde bol až do 14. augusta 2010. Zároveň pripustil, že vo výpovedi zo 4. decembra 2009 sa vzdal práva byť vyrozumený o preštudovaní vyšetrovacieho spisu, to však neoprávňovalo vyšetrovateľa vykonať tento úkon bez jeho účasti, čo podporil rozhodnutím Trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline z 8. decembra 2009, sp. zn. Jtk 9/2009. Tým mu bolo zabránené oboznámiť sa s dôkazmi zabezpečenými v prípravnom konaní.

Orgány prípravného konania 10. marca 2009, kedy mu bolo vznesené obvinenie a jeho sloboda bola obmedzená, vykonali bez príkazu súdu v jeho domácnosti domovú prehliadku, pri ktorej nebol zaistený žiadny dôkaz a o tomto úkone v spise nie je žiadna zmienka, ale jeho manželka to môže potvrdiť, lebo bola prítomna tejto prehliadky. Uvedené preukazuje, že vo vzťahu k jeho osobe boli porušené jeho základné práva, predovšetkým právo na súdnu ochranu, právo na spravodlivý súdny proces, ktorého integrálnou súčasťou je aj právo na obhajobu.

Tak súd prvého stupňa, ako aj súd odvolací vykonané dôkazy hodnotili len v jeho neprospech, a to napriek tomu, že závery niektorých z nich vzbudzujú vážne pochybnosti, nevykonali dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre spravodlivé rozhodnutie v merite vecí, pričom svoje skutkové závery opreli výlučne o výpoveď obžalovaného N. Y. podperne o výstupy informačno-technických prostriedkov bez toho, aby sa akokoľvek vysporiadali s jeho obhajobou, s mnohými pochybnosťami o hodnovernosti spomínaných osôb, nezrovnalosťami, neúplnosťami a nejasnosťami obsiahnutými vo výpovediach týchto osôb a s mnohými ďalšími v jeho prospech svedčiacimi dôkazmi a okolnosťami tohto prípadu. Vzhľadom na tú skutočnosť, že súdy nižšieho stupňa vyčerpávajúco, racionálne a zrozumiteľne nezdôvodnili akými úvahami sa spravovali pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vysporiadali s ich vzájomnými rozpormi, ako sa vyrovnali s jeho obhajobou, prečo nevyhoveli návrhom na vykonanie ďalších dôkazov, resp. na opätovné vykonanie už vykonaných dôkazov, v konečnom dôsledku spôsobili, že napadnuté rozhodnutia je potrebné považovať za nepreskúmateľné, arbitrárne, porušujúce jeho právo na obhajobu a spravodlivý súdny proces.

Namietol aj tú skutočnosť, že odvolací súd vykonal verejné zasadnutie bez jeho súhlasu v jeho neprítomnosti, hoci na ňom prejednal a rozhodol o jeho odvolaní. Tým bolo porušené jeho právo na prístup k súdu, právo na spravodlivý proces a právo na obhajobu. V tej súvislosti dôvodil, že rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície v Dunajskej Strede z 10. októbra 2013, č. PPZ-HCP-BA8-495-009/2013-Ž, v spojení s rozhodnutím o odvolaní Prezídia Policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Bratislava z 10. januára 2014, č. PPZ-HCP-BA2-2014/000700-004, mu bola ako cudzincovi podľa § 48 ods. 2 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov zamietnutá žiadosť o udelenie trvalého pobytu na 5 rokov, v dôsledku čoho bol nútený opustiť územie Slovenskej republiky. Orgány cudzineckej polície uvedené rozhodnutia vydali napriek vedomosti, že voči jeho osobe je vedené trestné konanie, čím mu znemožnili riadne uplatňovať právo na obhajobu a účasť na procesných úkonoch, vrátane verejného zasadnutia na odvolacom súde, čo tomuto súdu oznámil. Krajský súd v Banskej Bystrici na verejnom zasadnutí 30. apríla 2015, ktorého sa pre vyššie uvedené rozhodnutia nemohol zúčastniť, uznesením, sp. zn. 2 To 56/2015, vylúčil jeho vec na samostatné konanie a uznesením zo 4. júna 2015 rozhodol, že voči jeho osobe začalo konanie ako proti ušlému v zmysle § 358 Tr. por., pretože sa nedostavil na verejné zasadnutie o odvolaní 30. apríla 2015, z jeho strany súd nemal vykázané doručenie predvolania na toto verejné zasadnutie a mal zistené, že opustil územie Slovenskej republiky. Zákonné podmienky pre konanie proti ušlému neboli splnené. Nevyhýbal sa trestnému konaniu, bol fakticky vyhostený a v prípade, že by sa dostavil na odvolacie konanie, vystavil by sa nielen sankciám vyplývajúcim zo zákona o pobyte cudzincov, ale aj nebezpečenstvu trestného stíhania pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 Tr. zák. Napriek uvedenému krajský súd na verejnom zasadnutí 25. júna 2015 v mojej neprítomnosti mi odvolanie zamietol. Tento postup nie je možné považovať za súladný s právom. Postup odvolacieho súdu by bol konformný len v tom prípade, ak by zabezpečil jeho účasť na verejnom zasadnutí bez toho, aby ho vystavoval uvedeným sankciám, alternatívne bol povinný podľa § 318 a § 228 ods. 2 písm. d/ Tr. por. trestné stíhanie voči jeho osobe prerušiť.

K právnenému posúdeniu skutku uviedol, že hoci vylučuje, že by sa akokoľvek podieľal na páchaní predmetnej trestnej činnosti, súdu prvého stupňa v rámci odvolacieho konania vytýkal aj pochybenie v právnej kvalifikácii za situácie, že ustálil náš prospech vo výške 38 626,00 € z výstupov služby Western Union. Peňažné prostriedky - údajne prijaté v súvislosti s predmetnou trestnou činnosťou - v rámci skutku pod bodom 8/ napadnutého rozsudku mal prijať len obžalovaný N. Y., ktorý mal podľa „prehľadu finančných tokov cez službu Western Union“ obdržať sumu v celkovej výške 14 307,00 € a obžalovaný H. G., ktorý ma byť podľa napadnutého rozsudku pre „našu“ skupinu činný len v období od mesiaca november 2008 do 10. marca 2009, v ktorom období mal tento obdržať sumu v celkovej výške 2 450,67 € (3 148,87 USD pri konverznom kurze 1,2846 USD/EUR), čo spolu pre túto skupinu predstavuje prospech vo výške najviac 16 757,67 €. Vzhľadom na výšku zisteného prospechu mal súd prvého stupňa konanie páchatel'ov právne posúdiť nanajvýš podľa § 355 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v spojení s § 125 Tr. zák. Hoci kategoricky vylučuje akýkoľvek príjem z trestnej činnosti, vrátane tej, pre ktorá sa mu kladie v tomto konaní za vinu, súd prvého stupňa pri kvalifikácii skutku pod bodom 8/ rozsudku nesprávne ustálil prospech vo výške 38 626,00 € sme ako členovia organizovanej skupiny mali získať všetci z obžalovaných. Podľa súdnej praxe členovia organizovanej skupiny môžu niesť trestnú zodpovednosť len za tie konkrétne skutky, či trestné činy, spáchané organizovanou skupinou, ktoré buď sami spáchali, alebo sa na ich páchaní niektorou z foriem účasti podieľali. Zo skutkovej vety pod bodmi 8/ - 15/, ako ani z odôvodnenia rozsudku však takáto konkrétna účasť napáchaní trestnej činnosti, prinajmenšom vo vzťahu k jeho osobe nevyplýva. Vzhľadom na tú skutočnosť, že súd nebol schopný ustáliť, na akých konkrétnych skutkoch, resp. trestných činoch, zo spáchania ktorých mala „naša“ organizovaná skupina profitovať, som sa mal ako údajný člen tejto organizovanej skupiny podieľať, súd mal konanie, ktoré sa mu kladie za vinu právne kvalifikovať len ako trestný čin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 Tr. zák., ktorá skutková podstata pre vznik trestnej zodpovednosti skutočne získanie prospechu nevyžaduje. Nakoľko tak súd nepostupoval, v konečnom dôsledku ukladal trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Odvolací súd tieto moje odvolacie námietky, v hrubom rozpore so zákonom úplne odignoroval a s týmito sa nijakým spôsobom nevysporiadal, keď len stručne skonštatoval, že tieto námietky uplatnil len preto, aby sa zbavil viny účasti na organizovanej skupine, z ktorého dôvodu sa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu aj v tejto časti javí ako nepreskúmateľné.

Navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. i/ Tr. por. uznesením krajského súdu a konanie, ktorému predchádzalo bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 10, ods. 11, ods. 12, § 163 ods. 3, § 168 ods. 1, 206 ods. 3, § 228 ods. 2 písm. d/, § 234 ods. 2, § 235 písm. c/, § 293 ods. 3, ods. 6, § 318, § 319, § 358 ods. 1 Tr. por. § 355 Tr. zák. čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobodách, v neprospech obvineného M. M.. Zrušil uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na ne nadväzujúce, pokiaľ stratili svoj podklad. Okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor vo vyjadrení z 30. novembra 2015 k dovolaniu obvineného M. M. uviedol, že okresný súd v odôvodnení rozsudku dostatočne podrobne odôvodnil skutkové zistenia a právne úvahy nielen vo výroku o vine, vrátane právnej kvalifikácie s poukazom na ďalšie dôkazy (najmä výsluchy obžalovaných, svedkov, a to nielen výpovede obžalovaného N. Y. a svedka Q. O., tiež záznamy telekomunikačnej prevádzky, znalecký posudok z odboru elektronika k zaisteným mobilným telefónom, pamäťovým a SIM kartám, ako aj USB kľúču od odsúdených) ako aj vo výroku o treste. Rozhodnutia súdov sú založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané zákonným spôsobom a dôvody uvedené v dovolaniach sú v podstate opakovaním dôvodov, ktoré obvinený uvádzal pred súdom prvého a druhého stupňa a napádajú správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, tiež dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Postupom súdov nedošlo k porušeniu práva na obhajobu a na konanie v neprítomnosti obvineného boli splnené zákonné podmienky. Námietkou obvineného, že konanie proti jeho osobe ako proti ušlému nie je zákonné, sa odvolací súd zaoberal so záverom, že o termíne verejného zasadnutia vedel, rozhodnutie o zamietnutí jeho žiadosti o udelenie trvalého pobytu na dobu 5 rokov je právoplatné, pričom podľa jeho vyjadrenia sa nachádza na území Rakúska, preto bol prostredníctvom obhajcu poučený o tom, že má možnosť si vybaviť pobyt na

termín verejného zasadnutia, eventuálne sa bude konať ako proti ušlému, pretože v danom prípade boli splnené podmienky, aby sa voči jeho osobe konalo ako proti ušlému. Dovolanie bolo podané v zákonnej lehote, oprávnenou osobou, zastúpenou obhajcom, avšak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. Navrhol dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí uznesením odmietnuť.

Prvostupňový súd spis s dovolaním obvineného M. M. 14. novembra 2016 predložil dovolaciemu súdu, ktorý vyjadrenie prokurátora 5. decembra 2016 zaslal na vedomie obhajcovi a obvinenému.

Najvyšší súd, ako súd dovolací (ďalej len dovolací súd alebo najvyšší súd) po predložení veci zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/, ods. 4 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote a mieste (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané prostredníctvom obhajcu v zmysle § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por., za splnenia ustanovenia § 373 Tr. por. a spĺňa aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a/, písm. b/, písm. d/, písm. e/ a písm. f/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

c/ zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
d/ hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
i/ rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až písm. g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 371 ods. 7 Tr. por. dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 385 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné. Obvineným všetky uplatnené dovolacie dôvody odôvodňuje skutkovým stavom, ktorý súd prvého stupňa ustálil nesprávne, lebo vykonané dôkazy hodnotil jednostranne v jeho neprospech. Neprihliadal na dôkazy, ktoré boli v jeho prospech.

Dovolací súd pripomína, že obvinený má právo obhajovať sa spôsobom, ktorý uzná za vhodný a v rámci toho posudzovať aj vykonané dôkazy podľa svojho presvedčenia. Zákon však hodnotenie dôkazov výlučne zveruje iba súdu.

V prípravnom konaní a v konaní pred okresným súdom obvinený svoj podiel na páchaní predmetnej trestnej činnosti poprel. Vyhlásil, že je nevinný. Jediné, čo je možné mu klásť za vinu je skutočnosť, že telefonicky komunikoval so svojim bratrancom obžalovaným v 12/ rade N. Y., od ktorého si opakovane požičal finančnú hotovosť cca 2000 - 3000 Sk. N. Y. sa ho pýtal na možnosť zabezpečenia šoférov na prevoz ľudí, čo odmietol. O predmetnej trestnej činnosti sa dozvedel až pri svojom zadržaní pri domovej prehliadke, ktorá bola u neho vykonaná. S celou trestnou činnosťou, ktorá mu je kladená za vinu, nemá nič spoločné, živí sa poctivo a pracuje na stavbách. Na žiadnej nelegálnej činnosti prevádzania utečencov sa nepodieľal, pretože koncom roku 2006 odišiel zo Slovenska do Rakúska, kde pracoval a požiadal o azyl a odkiaľ ho dňa 14. júla 2008 vyhostili a vrátili na Slovensko, kde má ženu, dve deti a živí sa prácou

na stavbe.

V odvolacom konaní na svoju obhajobu uvádzal, že trestného činu tak, ako mu je kladený za vinu, sa nedopustil, necíti sa byť vinným, v žiadnom prípade nepovažuje rozhodnutie okresného súdu za zákonné. Okresný súd jeho účasť na trestnej činnosti na rozdiel od ostatných obžalovaných popisuje všeobecne, keď iba stručne uvádza, že mal spolu s obžalovaným N. Y. zorganizovať skupinu prevádzáčov s presne určenou deľbou práce a určenými úlohami jednotlivých členov. V odôvodnení rozsudku však neuviedol konkrétne, akým spôsobom sa mal zúčastniť na trestnej činnosti popísanej v bode 8/ rozsudku. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že členovia skupiny môžu niesť trestnú zodpovednosť len za tie konkrétne skutky, či trestné činy spáchané organizovanou skupinou, ktoré buď spáchali sami, alebo na ich spáchaní niektorou z foriem účasti sa podieľali. Poukázal na výpovede spoluobžalovaných a svedkov, z ktorých nebolo preukázané, že sa predmetného skutku dopustil. Vzhľadom na výšku zisteného prospechu mal súd prvého stupňa páchatel'ov správne posudzovať najvyššie podľa § 355 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v spojení s § 125 Tr. zák. Dovoláním sa domáhal, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a aby vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, eventuálne ho spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. c/ Tr. por., resp. prerušil trestné stíhanie podľa § 318 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 228 písm. d/ Tr. por.

Z uvedeného je zrejmé, že obvinený v prípravnom konaní a v konaní pred okresným a krajským súdom nenamietal porušenie svojich obhajobných práv. Nenamietal ani nezákonné vykonanie domovej prehliadky, urobil tak až v dovolacom konaní, k tomu najvyšší súd uvádza, že výsledok domovej prehliadky netvorí podklad meritórneho rozhodnutia v tejto veci. Obhajobu v tomto konaní oprel výlučne o rozsah dokazovania, ale najmä o spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a z toho zistený skutkový stav a jeho právne posúdenie súdom prvého stupňa.

Napriek uvedenému najvyšší súd zdôrazňuje, že za zásadné porušenie práva na obhajobu dovolacie súdy nevyvodzujú z hodnotenia dôkazov zo strany súdu a ani z posudzovania odôvodňujúcej časti napadnutého súdneho rozhodnutia. Okresný súd v dôvodoch napadnutého rozsudku v dostatočnom rozsahu poukázal na skutočnosti vyplývajúce z jednotlivých dôkazov, ktoré vykonal v súlade so zákonom a po ich individuálnom a súhrnnom vyhodnotení urobil závery, ktoré našli odraz v skutkových vetách. O návrhoch procesných strán na vykonanie ďalších dôkazov musia súdy rozhodnúť pred rozhodnutím vo veci samej a to tak, že navrhnuté dôkazy sa vykonajú, alebo ich zamietnu. Ak by o takých návrhoch nerozhodli, išlo by o závažné porušenie práv na obhajobu, čo sa ale v danom prípade nestalo, obvinený to napokon ani nenamieta. Krajský súd sa s výrokovou a odôvodňujúcou časťou napadnutého rozsudku prvostupňového súdu stotožnil. Súdy nemajú povinnosť v odôvodňujúcej časti rozhodnutia reagovať na všetky odvolacie námietky obvineného, ale iba na tie, ktoré boli rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci samej.

Prioritne porušenie tohto práva súdy vidia najmä v tom, či obvinený mal, alebo nemal obhajcu za situácie, ak to zákon nariaďuje.

Podľa § 37 ods. 1 písm. a/ až písm. e/ Tr. por. po vznesení obvinenia musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní, ak je obvinený vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom zariadení, je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, ide o konanie o obzvlášť závažnom zločine, ide o konanie proti mladistvému, alebo ide o konanie proti ušlému. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia obvinený musí mať obhajcu aj vtedy, ak to považuje súd a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať.

V danom prípade obvinený bol trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, a preto obhajcu mal a tento obhajobu obvineného aj vykonával. Napokon obvinený dovolanie v tomto smere neodôvodňoval.

Krajský súd ako odvolací súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného, ktorý bol o jeho termíne vyzvaný obhajcom. Stalo sa tak za situácie, že obvinenému ako cudzincovi nebol povolený

d'alší pobyt na území Slovenskej republiky na základe právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, jeho žiadosť o udelenie trvalého pobytu na 5 rokov bola zamietnutá. Obvinený sa teda neskrýval a ani neutekol a krajský súd mal vedomosť o jeho pobyte v Rakúsku. Za daného stavu odvolací súd nemal splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie o konaní proti ušlému, ako na to správne poukázal obvinený v dovolaní. Uvedené pochybenie však nemalo dopad na rozhodnutie vo veci samej, ide výlučne o procesný postup.

Podľa § 326 ods. 1 Tr. por. o odvolaní rozhoduje odvolací súd na verejnom zasadnutí. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia účasť prokurátora na verejnom zasadnutí je povinná. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní musí mať obžalovaný obhajcu vo všetkých prípadoch, v ktorých ho musí mať na hlavnom pojednávaní.

V zmysle § 293 ods. 4 Tr. por. verejné zasadnutie sa môže vykonať v neprítomnosti obvineného, ak nie je možné doručiť mu predvolanie na verejné zasadnutie a z toho dôvodu ustanovený obhajca bol o verejnom zasadnutí riadne upovedomený. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5. Podľa ods. 6 tohto ustanovenia verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať, ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov. Podľa ods. 7 ustanovenie odseku 6 sa nepoužije, ak sa obvinený odmietol zúčastniť verejného zasadnutia, alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti. Podľa ods. 8 tohto ustanovenia ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčasť na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia. Podľa ods. 9 tohto ustanovenia v prípadoch povinnej obhajoby nemožno konať verejné zasadnutie bez prítomnosti obhajcu. Ospravedlnenie a žiadosť podľa odseku 7 môže predniesť aj obhajca obvineného, ak je na to osobitne splnomocnený. Podľa ods. 10 tohto ustanovenia obhajca obvineného sa vždy zúčastní verejného zasadnutia, na ktorom sa koná o odvolaní, ako aj verejného zasadnutia, na ktoré dal podnet svojim návrhom obvinený.

Zo spisu vyplýva, že krajský súd o verejnom zasadnutí určenom na deň 26. februára 2015, na ktorom sa malo rozhodovať aj o odvolaní obvineného M. M., bol obhajca JUDr. Vladimír Varinský vyrozumieť 26. januára 2015 (zv. 23, č.l. 6264) a tomuto obvinenému sa upovedomenie nedoručilo, lebo si zásielku súdu v odbernej lehote nevyzdvihol. Termín bol zrušený a ďalšie verejné zasadnutie bolo určené na 30. apríla 2015, o ktorom bol vyrozumieť obhajca 8. apríla 2015 a obvinenému sa upovedomenie nedoručilo z dôvodu, že jeho pobyt je neznámy (č.l. 6268), pričom obhajca JUDr. Vladimír Varinský na tomto verejnom zasadnutí odvolaciemu súdu oznámil, že jeho klient (M. M. musel opustiť územie Slovenskej republiky, nakoľko mu nebolo vyhovené udelenie pobytu na Slovensku. Na základe toho odvolací súd na tomto zasadnutí uznesením pod sp. zn. 2 To 56/2015, vylúčil vec obvineného M. M. na samostatné konanie (č.l. 6291). Uznesením zo 4. júna 2015 vo veci obvineného M. M. rozhodol proti nemu konať ako proti ušlému, čo bolo obhajcovi doručené 15. júna 2015 (č.l. 6308). Obvinený 24. júna 2015 (č.l. 6333-6334) krajskému súdu zaslal námietky proti postupu súdu a súčasne oznámil, že bol nútený opustiť územie Slovenskej republiky - nebol mu povolený ďalší pobyt, neskrýva sa a ani sa nevyhýba trestnému stíhaniu útekom do cudziny. Nie sú preto dané dôvody na konanie proti ušlému. Krajský súd verejné zasadnutie 25. júna 2015 (č.l. 6335) odročil na 13. augusta 2015 o 8.50 hod. č.d. 140, čo bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu a obhajca bol o tom upovedomený 15. júla 2015. Verejné zasadnutie 13. augusta 2015 bolo vykonané proti ušlému obvinenému M. M. a v prítomnosti obhajcu JUDr. Vladimíra Varinského, ktorý predniesol konečný návrh a následne bolo vyhlásené uznesenie o zamietnutí odvolania obvineného.

Uvedené preukazuje, že obvinený bol o konaní verejného zasadnutia o odvolaní 30. apríla, 25. júna a 13. augusta 2015 riadne a včas vyrozumieť obhajcom a mal teda opakovane zachovanú lehotu 5 pracovných dní na prípravu, ako to vyžaduje § 292 ods. 4 Tr. por. Na tieto verejné zasadnutia nebol

predvolávaný, teda jeho účasť nebola povinná. Napriek tomu, že mu bol súdom vytvorený časový priestor, nepodnikol žiadne kroky na to, aby si vybavil vstup do Slovenskej republiky za účelom účasti na verejnom zasadnutí pred krajským súdom, ktorý opakovane odročil verejné zasadnutie. Obvinený nebol z územia Slovenskej republiky vyhostený, ako na to nesprávne poukazuje obvinený, nebol mu iba povolený pobyt. Adresu bydliska v Rakúsku súdu neposkytol. Obhajca obvineného, okrem jedného prípadu, sa týchto zasadnutí zúčastnil a tlmočil súdu jeho odvolanie, ako aj konečný návrh na rozhodnutie odvolacieho súdu, v dôsledku čoho nedošlo k skráteniu jeho práv.

Obvineným uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. por. nie sú preto dôvodné. Navyše je potrebné uviesť aj to, že uplatnenie týchto dovolacích dôvodov ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por. nepripúšťa, ak porušenie z neho vyplývajúce pred dovolacím konaním nenamietal v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto sa dovolací súd bližšie týmito dovolacími dôvodmi nezaoberal.

Právnu kvalifikáciu skutku obvinený napáda dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. výlučne na základe vlastného posúdenia skutkového stavu, čo uplatnil aj v odvolacom konaní. Hoci popiera spáchanie skutkov pod bodom 8/, namieta výšku zisteného prospechu u organizovanej skupiny ako celku, ale aj vo vzťahu k jeho osobe.

Dovolací súd však nie je oprávnený skutkový stav zistený súdom preskúmať, dopĺňať, alebo meniť, je ním viazaný do tej miery, že môže iba posúdiť, či napádaný skutok vo výrokovej časti rozsudku bol správne podradený pod skutkovú podstatu trestného činu, z ktorého bol obvinený uznaný vinným. Iba v prípade zistenia, že takýto skutok nenapĺňa právnu kvalifikáciu uvedenú v rozsudku, dovolací súd rozhodnutie zruší a aj to len vtedy, ak toto porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného v zmysle § 371 ods. 5 Tr. por.

Najvyšší súd, pri rešpektovaní ustáleného skutkového stavu okresným a odvolacím súdom, konštatuje, že skutok týkajúci sa obvineného je správne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. d/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., pretože v úmysle získať pre seba alebo iného priamo finančnú výhodu pre osobu, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky alebo osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, organizovali a pomáhali nedovolené prekročenie štátnej hranice Slovenskej republiky a spáchali taký čin závažnejším spôsobom konania - § 138 písm. i/ Tr. por. organizovanou skupinou - a spáchaním takého činu získali ním pre seba alebo iného značný prospech. Sankcia mu bola preto ukladaná v zákonnej trestnej sadzbe a nie mimo nej, ako sa toho domáhal obvinený. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je naplnený.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.